

Stadig flere av Bergsviks beskyldninger løser seg opp

Lauritz Sand og Per Oppegaard knekker to av dem Langeland-saka feirer ukesjubileum uten Langeland

Med utgangspunkt i referatene fra lørdagens rettsmøte gikk Bergsviks advokat, AH Borgen, mandag morgen sterkt i rette med avisene. Særlig var han sint på en av våre kolleger, som hadde brukt overskriften «Bergsviks «falske anmeldelser og vitneprov» i sitt rette lys». Han mente det var å felle en forhåndsdom. Men i så fall kan vi etter gårdsdagens vitneprov bare utdype og forsterke dommen. Og vi vil legge til at det ikke er vi som feller denne forhåndsdom, men sakens vitner, — ikke minst NS-vitnene. Punkt etter punkt blir klarlagt, og det som blir tilbake for forsvarerens prosedyre er ofte slikt håkkløveri som spørsmålet om de tre sive fingre på Lauritz Sands venstre hånd virkelig har vært brukket eller bare utsatt for «meget alvorlige beskadigelser».

BERGSVIK OG LAURITZ SAND

I forbindelse med Fehmer-saka har Bergsvik skrevet om Sand at «han ønsker å bli kalt Norges mest torturerte mann. Han måtte i retten med to krykker som han hadde anskaffet for anledningen og forklarte at han hadde fått fem benbrudd på forskjellige steder osv. At to ~~ben~~ ~~ikke~~ ~~kan~~ ~~finne~~ mer enn ett brudd og mente at det var gammelt, reduserer ikke hans «berømmelse».

Bergsvik retter nå dette med «to krykker» til «to stokker».

Aktor dokumenterte i retten i dag domspremissene i Fehmer-saka og statsråd Sven Otte Dahls erklæring i 1945, som viser at Sands vitneprov i alle vesentlige punkter var korrekt.

Lauritz Sand opplyser som vitne at han er ute av stand til å

bruke to stokker etter skadene på venstre hånd. Han går med en stokk, og i Fehmer-saka ble han hjulpet av en sykepleierske.

Overlege Paulsson og professor Schreiner hadde sett til Sand på Grini. Etter første mishandling var han skamslått fra under fotsålene til oppå lssén. Etter et nytt forhør var venstre overarm brukket tvert av ved et vridningsbrudd. (Den ble seinere satt feil sammen ved det tyske krigslasarettet på Aker Sykehus.) Venstre ben var brukket, venstre hånd var ubrukelig, atrofiert og cyanotisk. Han var døv på høyre øre.

Etter disse vitneprov erklærte Bergsvik på spørsmål fra lagmannen at han Leklaget og trakk tilbake sin uttalelse om at benbruddet på Sand var et gammelt brudd.

Stortingsmann Sverre Løberg hadde som fange vært vitne til mishandlingen av Sand. «Men er det egentlig nødvendig å gå mer i detaljer», sa han. «Det er skam å skrive slik om Sand som Bergsvik har gjort.»

DET «FALSKTE VITNE» I OPPEGAARD-SAKA

Bergsvik har fortalt om Per Oppegaard at han en dag i fengslet i Akebergveien etter krigen leste om en bekjent som var blitt kretsmeester på ski. «Dette er for så vidt ingen forbrytelse, men det blir en forbrytelse når en vet at det var en av hovedpremissene i livstidsdommen (over Oppegaard) at den seinere skimester var slått til invalid for livet.»

Hverken Bergsvik eller påtalemyndighetene har kunnet slå fast hvem denne skimesteren er. Men påtalemyndigheten antar at det er Kaare Busterud. Bergsvik hevder at han har hørt historien på Hebu, men kan ikke oppgi sin hjemmelsmann.

Per Oppegaard selv forklarer i retten at han aldri har sagt noe slikt. Det er en misforståelse. I saka mot Saatvedt hadde Busterud som vitne sagt at han var torturert til invalid. Oppegaard kan ikke huske Busteruds vitneprov, men Saatvedt ble iallfall ikke dømt for å ha tilføyd Busterud noen skade.

Aktor refererer Busteruds politiforklaring som går ut på at han ikke sa noe i Saatvedt-saka om at han var blitt invalid.

På spørsmål fra adv. Borgen svarte Oppegaard at han har søkt sin sak tatt opp på ny, fordi han mener enkelte av vitneprovene var uriktige.

NYE VITNER OM HOLGER TOU

Aktoratet førte så en del vitner om «tortureringen av Tou». Men det kom ikke fram noe nytt ut over det forsvarsvitnene allerede har gjort klart, at Tou ikke ble mishandlet hverken i fengslet eller hos politiet. På vei fra rettssalen til politibussen ble han stukket i låret med kniv eller nål fra meneskemassen, og muligens tråkket på foten. Doktor Tregens forklarte at tåa var blitt behandlet, men han opptatt skaden som en betendelse i en inngrodd negl. Tou hadde heller ikke sagt noe annet.

Bergsvik fikk til slutt ordet til sin forklaring om to andre tiltalepunkter.

Han har hevdet om o.r.sakfører Martens at han som politimester

retten at han aldri har sagt noe slikt. Det er en misforståelse. I saka mot Saatvedt hadde Busterud som vitne sagt at han var torturert til invalid. Oppegaard kan ikke huske Busteruds vitneprov, men Saatvedt ble iallfall ikke dømt for å ha tilføyd Busterud noen skade.

Aktor refererer Busteruds politiforklaring som går ut på at han ikke sa noe i Saatvedt-saka om at han var blitt invalid.

På spørsmål fra adv. Borgen svarte Oppegaard at han har søkt sin sak tatt opp på ny, fordi han mener enkelte av vitneprovene var uriktige.

NYE VITNER OM HOLGER TOU

Aktoratet førte så en del vitner om tortureringen av Tou. Men det kom ikke fram noe nytt ut over det forsvarsvitnene allerede har gjort klart, at Tou ikke ble mishandlet hverken i fengsel eller hos politiet. På vei fra rettssalen til politibussen ble han stukket i låret med kniv eller nål fra menneskemassen, og muligens tråkket på foten. Doktor Irgens forklarte at taa var blitt behandlet, men han oppfattet skaden som en betendelse i en inngrodd negl. Tou hadde heller ikke sagt noe annet.

Bergsvik fikk til slutt ordet til sin forklaring om to andre tiltalepunkter.

Han har hevdet om or.sakfører Martens at han som politimester på Notodden i 1945 er kommet med trusler mot fru Bergsvik. Videre har han skrevet om politimester Cappelen Dahl at han «vanæret Norges navn» ved gjennom kringkastning å oppfordre alle norske skipskapteiner til å oppbringe «Solbris-rømlingene. Bergsvik vil føre et vitne som etter eget utsagn har meldt seg inn i NS etter oppfordring fra Cappelen-Dahl. Bergsvik har også i skriftet uttalt at Cappelen-Dahl, som under krigen var politifullmektig, forlangte at politiet brukte nazihilsen, passet strengt på at ordrene fra Quisling-regjeringen ble fulgt, og at han var lærer ved politiskolen.

Langeland-saka har nå vart en uke og det er nok mange som begyner å gå treit. Det gjelder sikkert både lagmannen og lagretten som skal følge intenst med i de utallige vitneforklaringene fra klokka 10 til 16 hver eneste dag. Det gjelder oss referenter som må være til stede ganske trutt for ikke å miste overblikket — og det gjelder kan hende også våre lesere.

Langeland selv var sikkert glad at han har kunnet slippe fra både i går, i dag og i morgen. I disse dagene er det bare avhøringer i forbindelse med Bergsviks skrift. Mandag er det meningen å bli ferdig med de aller siste vitneforklaringer. Rettskjemiker Bruff har vært syk og det er fremdeles tvilsomt om han kan møte. I så fall kan det bli tale om å nøye seg med en dokumentasjon for hans vedkommende, og da vil prosedyren ventelig kunne begynne onsdag.